

SVÄTÝ, APOŠTOLOM ROVNÝ SÁVA OCHRIDSKÝ, BULHARSKÝ (*IX. ST., +IX.-X. ST.)

*Jeho pamiatka sa oslavuje v počte Sedmopočetníkov, aj v Zbore bulharských osvietiteľov
27. júla podľa cirkevného kalendára (9. augusta podľa občianskeho kalendára).*

Svätý Sáva žil na prelome IX. a X. storočia po Chr. Tento, pôvodom Slovan, bol jedným z najbližších učeníkov svätých Cyrila a Metoda, ako aj pokračovateľom ich diela. Misijne pôsobil spoločne s ďalšími učeníkmi - Gorazdom, Klimentom, Naumom a Angelárom. Všetkých spomenutých považujú juhoslovanské národy za tzv. Sedmopočetníkov – sedem svätcov, známych tým, že vytvorili pre slovanské národy abecedu a preložili do slovančiny knihy Svätého Písma potrebné pre výkon bohoslužieb. V tom čase Veľká Morava zahŕňala územie dnešného Maďarska, Slovenska, Česka, ale tiež Poľska a Ukrajiny. Pre potreby misie na Morave bolo za dobu jej trvania vysvätených vyše 200 kňazov a diakonov. Spomedzi tohto zástupu učeníkov bol Sáva jedným z piatich najnadanejších a najvzdelanejších, preto aj prijal svätenia už v roku 868 po Chr., počas prvej cesty do Ríma. V živote svätého Klimenta Ochridského je spomínaný ako jeden z „vyvolencov a velikánov“. Dosiahol stupeň kňaza – presbytera. Spoločne s ostatnými bol Sáva vhodený do žalára, po krutých mučeniach a prepustení bol z Moravy vyhnaný. S istotou však nemožno povedať, kde si Sáva našiel svoje útočisko. Neistým zostáva spoločné putovanie všetkých učeníkov na územie Prvého bulharského kráľovstva, kde mali byť ich pričinením založené významné duchovné školy. Každopádne, keď ide o možné účinkovanie u južných Slovanov, treba zdôrazniť, že Sáva zvykne mať prímeno Bulharský, či Ochridský a najčastejšie býva spájaný s Gorazdom, s ktorým mali spoločne misijne pôsobiť v juhozápadnom Bulharsku, kde vraj samotný Sáva ohlasoval Evanjelium až do svojej hlbokej staroby. Do dnešnej doby sa písomne nezachovalo žiadne dielo, ktoré by mu mohlo byť pripísané, no napriek tomu zvykne byť nazývaný „bulharským učencom“, čo aj zodpovedá etymologickému významu jeho mena, ktoré v starej hebrejčine znamená nielen „starec, starček“, ale aj „mudrc“. Jestvujú však domnienky, že podobne Gorazdovi, ktorý ako Moravan vôbec nemusel byť vyhnaný, aj Sáva si mohol nájsť útočisko v blízkosti hraníc Veľkej Moravy, napr. na území východného Slovenska, Horného Potisia, či Podkarpatskej Rusi, kde mohol pokračovať v šírení kresťanskej viery a v budovaní akýchsi „bášť“ pravoslávia, ktorými vždy boli okrem literárnych škôl aj monastiere. Tak niektorí cirkevní historici spájajú s možným pôsobením vyhnaných cyrilo-metodských žiakov aj počiatky najstarších monastierov na Podkarpatskej Rusi – Hruševského a Uhoľského. Sáva zosnul niekedy koncom IX., začiatkom X. storočia po Chr.

Spracoval jer. Peter Dobrík.

<https://radiovera.ru/svjatoj-savva-bolgarskij.html>

<https://obitel-minsk.ru/svyaty/08/09/ravnoapostolnyj-savva-oxridskij>

<https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%9E%D1%85%D1%80%D0%B8%D0%B4%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9>

<https://pilgrims.in.ua/ru/top-svyatyni/monastyri-zakarpatya.html>

https://azbyka.ru/otechnik/Pravoslavnoe_Bogoslužhenie/mineja-iyul/27_4#27_113

<https://wiki2.net/%D0%A1%D0%B0%D0%B2%D0%B2%D0%B0>

[https://360wiki.ru/wiki/Saint_Sava_\(disciple_of_Saints_Cyril_and_Methodius\)](https://360wiki.ru/wiki/Saint_Sava_(disciple_of_Saints_Cyril_and_Methodius))